Ч. 250 (13.489). Львів, субота 23. вересня 1933. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Голод на Україні.

(На основі пресових матеріялів.)

З опублікованих у нас листів ясно видно, **що голод на Україні набрав небувалих досі розмірів.** Він спричинений не посухою чи неврожаєм, а виключно безоглядною хижацькою та грабіжницькою політикою Москви супроти України та її, переважно селянського, хліборобського населення. В цьому не може бути найменшого сумніву! Смерть Хвильового та Скрипника — це акти безмежної розпуки та безрадности супроти цієї системи здирства та свавілля.

Радянська більшовицька преса з цинізмом „заперечує“ ці вістки чужих журналістів; що більше: в цей час, коли штучно викликаний голод лютує на Україні, ЦК КП(б)У приймає таку брутальну постанову:

— **„Україна виконала іюльський плян хлібоздачи тільки на 84 проц. Між тим є всі умови для того, щоб Україна в ц. році заняла передове місце по хлібоздачи, в порівнянні з другими краями та областями Союзу...“** (Підкреслення і переклад наші — Т. М.).

Каже, мало того, що Україна, конаючи в голодових корчах дала 84 проц. хлібоздачи... Для ненаситних очей московських диктаторів, **вона повинна дати найбільше з усіх інших країн...** Ця обдерта, в лахміттях Україна, де вже **„нічого й нікого немає“**, жахливий образ якої виглядає як голий кістяк з блискучими очима... **повинна дати...**

Який це безоглядний цинізм! І далі, постанова каже:

— „Замість мобілізації всіх сил для забезпечення повного виконання августівського пляну хлібоздачі, партійні організації України **допустили за першу пятиднівку августа значне зменшення хлібоздачі.** Таке положення тим більше недопустиме, що в першу пятиднівку августа в головному мала бути ліквідована іюльська **недоїмка, яка по головним областям України складає значну цифру.**“

Московські диктатори бють не тільки по найширших масах селянського населення (тих самих пролетарів в імя яких робили революцію!) України, але і по нібито своїй партії, точніше по своїй експозитурі на Україні, по КП(б)У, де всеж таки є українці:

„За невиконання пляну хлібоздачі першої пятиднівки ЦК КП(б)У постановив звернути увагу та попередити, що притягне до більше суворої партійної відповідальности директорів трестів Дніпропетровського тов. Збарського та Харківського тов. Сироту, а також директорів Зерносовхозів „Сартана“ тов. Бойка, „Чорняка“ т. Іванова, „Метклят“ т. Фертюха та „Шахтер“ т. Аронова“. (Див. „За индустриализацию“, ч. 183, з дня 9. 8. 1933, ст. „Ход хлебозаготовок на Украине“, переклад наш — Т. М.).

Ленінградська „Правда“ (чис. 181) цю постанову подає в іншій, ще більше яскравій формі:

— „ЦК КП(б)У попередив обкоми і облвиконкоми, секретарів райнаркомів і нач. політвідділів МТС Одеської, Дніпропетровської областів, а особливо обком і облвиконком Винницької области, **що коли вони не зроблять усіх необхідних засобів у найближчі-ж пятиднівки по виконанню всього августівського пляну хлібоздачі і натуроплати, то ЦК у відношенні до цих організацій примінить сувори міри партійного впливу** за невиконання пляну хлібоздачі першої августівської пятиднівки“. (Підкреслення оригіналу — Т. М.).

Поруч цього „нажиму“, який сам за себе промовляє недвозначно, радянська преса тактично розтрублює фантастичні вістки про надзвичайну вроду, мовляв, по всіх областях... Очевидно, на цій основі всевладний Джугашвілі (Сталін) дає високопарний наказ:

— **„Совхози Центр. Чорноземн. Областей (Україна — Т. М.) повинні дати на 4.126.003 пудів (1 пуд = 16 кг.) більше за норму, встановлену декретом з 1. березня 1933...“**

„Ось вам і фунт родзинків!“ Україна по наказу Сталіна повинна дати „більше за норму“ на 4,126.000 пудів! Яка норма? Хто її встановив? Чиїм та яким декретом? Цікаво, яку норму, та яким декретом і скільки пудів, всевладний пан Джугашвілі призначив на те, щоби хоч трохи накормити голодне населення України і тим самим подбав не про „пролетарський рай“ на цій оплаканій землі, що колись опливала „молоком і медом“, а бодай про підтримання духа в живому, виснаженому тілі! Таких постанов Джугашвілі і червона Москва досі ще не видала і певно не видасть! Хіба її болить те, що робиться на Україні, та що вона фактично навмисне завинила? А ось погляньмо, що пише спец. кор. „Кур. Варшав.“ у своїй ст. „Голод в СССР“ (див. ч. 224, ст. 5) про цей „надзвичайний врожай“ на Україні, на основі якого Джугашвілі видав свої накази.

— „Трупи померших з голоду на вулицях Києва є щоденним явищем; знову появилися тисячі „безпризорних“-нещасливих, залишених дітей, істнування яких просить за найбільшу, благаючу до неба, пімсту над злочинним комунізмом. Голод на Радянській Україні і на давних просторах козацьких військ, такий страшний, що цілі села залишилися без населення, що повтікало, шукаючи хліба і порятунку, вже не є тайною і, якщо совітський уряд ще вагається зі зверненням на це уваги світової опінії на потребу ратівничої гуманітарної акції, то це робить тільки з ментів престіжових, щоб, мовляв, не принижувати себе зверненням до капіталістів за порятунком того населення, яке цей уряд довів до такого безприкладного зубожіння...“

Цікаво, що на це скаже пан Джугашвілі зі своєю компанією? Його помічник Постишев, цей справжній новий сатрап України, цей небувалий досі голод на Україні уважає за „кару“, яку, мовляв, „заслужили собі ці колективи, що несумлінно виконували свої обовязки..“ (!) Значить, сам він признає істнування голоду, але вважає, що це заслужена „кара“... Подумаєш, яка „спеціяльна“ і... „соціялістична“ до того ще „комуністична“ справедливість!... Постишев і ціла армія московської наволочі на Україні цим разом чомусь і не думають згадувати ні про „спільний котьолок“ ні про „кашу“, про що вони так залюбки говорили підчас української революції! Ось, саме в цьому і криється весь щирець того московського „гуманізму“, „братерства“, „свободи“, „равенства“, „самопределенія вплоть до отделенія“ — гасла, порожні банальні фрази, на які летіли, як нетля, наші неоперені тодішні політикани тай обдурені народні маси, але за які цілому народові довелося заплатити такою великою ціною... Вони були дуже добрі для червоної, однаково, що чорної чи білої імперіялістичної Москви, як засіб, але занадто фатальні своїми наслідками для цілої України!... „Спільний котьолок“, очевидно, тепер стає уже для кожного з нас цілком зрозумілим. Залишається тільки точно підрахувати, скільки то мільйонів найкращого цвіту нашої нації загинуло в цьому „спільному котьолку...“ (?!)

Т. М.

IX. Конґрес орґанізованих національностей і голодова катастрофа на Україні.

Берн, дня 16. вересня 1933.

Дня 16. вересня, пів до пятої пополудні, отворено IX. Конґрес національностей Европи, у салі Союзного Парляменту Швайцарії. Швайцарський уряд гостинно відкрив двері цієї монументальної палати для Конгресу. Делеґати, прямуючи широкими сходами до призначеної салі засідань могли подивляти могутню групу трьох основників швайцарського союзу. Гарний символ і привітання Швайцарії для представників національних меншин.

Швайцарська преса привитала Конґрес статтею в центральнім орґані Союзу, „Бунд“. Привіт швайцарського громадянства принесла мала гарненька дівчинка в берненськім строю що передала президентові китицю квітів, коли він вступив на трибуну.

Витримана в поважнім швайцарськім стилю саля надавала багато поваги зборам. Конґрес меншин нагадував у дечім засідання Ради Союзу Народів. Ілюзію збільшувала присутність знайомих з Женеви досить численно заступлених журналістів. Збільшене заінтересування преси та піднесений настрій, на загал досить незвичайний для інтернаціональних зборів всякого роду, надавала Конґресові без сумніву справа голодової катастрофи на Україні, яку вперше підносили в серці Европи, на зборах представників багатьох націй.

Це зрозуміла очевидно й президія Конґресу в якій українців заступав п. посол Зенон Пеленський (крім того українців у Польщі заступає пані посолка М. Рудницька, а українців Румунії п. сенатор В. Залозецький і п. посол. Ю. Сербинюк.), і поставила справу голоду на Україні фактично на чолі праць Конґресу, хоч формально вона й не була зазначена темою окремих рефератів. З огляду на те, що з двох національних тем обговорення реферату „Національна дисиміляція і справа національностей“, себ-то справа жидів у Німеччині віддала справа голоду на Україні остаточно опанувала увагу Конґресу. До цього причинилась і обставина, на яку звернув увагу президент Вільфан, у своїй вступній промові, а саме, що „атмосфера Швайцарії є найбільше відповідна для гармонійної співпраці різних народів“. Відсутність якихось конфліктів на першім засіданні дуже сприяла скупченню цілої уваги на справі голоду на Україні.

Тимчасом, як зазначив д-р Вільфан „Конґрес відбувається в дуже напруженій атмосфері“. І по вислові подяки радникові Союзу Мотті за його постійне прихильне відношення до Конґресів та по привитанні представника нового учасника Конґресів — двоміліонової групи народу Еспанії — галісійців, д-р Вільфан звертає увагу на останні події в Німеччині, що „можуть мати рішучий вплив на долю европейських національностей“.

Те, що сказав президент про відносини „між державою та національностями“, заслуговує на особливу увагу українців. Ствердження Конґресом, що „держави бувають налуживанні у боротьбі проти національностей, має для нас особливу вагу.

Відтак робить д-р Вільфан дуже цінне ствердження, що „Союз Народів ще дуже далекий від того, щоби розпочати акцію за наданням національним меншинам належних їм прав. Від Союзу Народів треба вимагати, щоби він полагоджував скарги національних меншин скорше та більш конкретно“. Далі він стверджує неможливість державного централістичного керування одноцілими національних країв та висловлюється за наданням їм автономії передбаченої і в мирових умовах. Його твердження є для українців особливо актуальне.

Але найбільше значіння для українців має те, що він сказав після цього про голодову катастрофу на Україні. Промовець вказує на те, „що ця питання властиво не належить до справ порядку денного Конгресу, але має водночас значіння для національностей. Жахливі подробиці про голод, який охопив значні частини населення Совітського Союзу, передістаються поза його кордони. Ходить тут лише про справу гуманности та людяности. Ця катастрофа вразила багато національностей. І Конґрес приєднується солідарно та сердечно до згаданих народів, викликаних недолею“ [illegible]

Старання президента д-ра Вільфана надати від початку виключно гуманітарний характер дебатам про голод. катастрофу на Україні цілком зрозумілі зі становища статуту Конгресу націоиальностей не досягли своєї мети. Занадто виразний вже національно-політичний характер голодової катастрофи уряженої московським урядом на землях з українським населенням. Говорити про голод на Україні не торкаючись його справжньої основи та причин було неможливо. Це виявилось виразно в наступних промовах представника московської меншини в Естляндії, проф. М. Курчінського та представниці українців п. посолки М. Рудницької.

У досить обширній промові, відчитаній проф. Курчінським, представив він на основі спостережень знайомого йому самовидця, що переїхав Україну та Північний Кавказ, жахливе становище голодного населення в СРСР. Образ голоду, представлений ним, зруйновані і напів порожні чи цілком вимерлі села, мерці на вулицях, винищення всіх звірят, яких можна було їсти, і т. д. на загал відповідає тому, що подається з українських джерел та що говорять чужинці про голод на Україні. Він звертав увагу Конгресу на те, що голодова катастрофа зростає і досягне свого найвищого ступня в зимі. Він ганьбив більшовицький уряд, що даремно намагається заховати голодову катастрофу, та тих чужинецьких політиків і журналістів, що підтримують ці заперечення московського уряду. Він гадає, що не окремі держави а інтернаціональні установи, Червоний Хрест та інші можуть дати поміч голодному населенню Совітів. Причини голоду бачить промовець у хибній політиці більшовицького уряду супроти селянства.

Промова проф. М. Курчінського так, як і все, що говорять московські чинники за кордоном про голод, затемнює цілком його національно-політичний характер, його систематичне уряджения московським урядом. Справжнє видовище голодової катастрофи на Україні, дійсні основи цього небувалого в історії злочину систематичного нищення мільйонів населення поневоленої нації розгорнула у своїй промові п. посолка Рудницька, що викликала бурливу маніфестацію співчуття цілих зборів. Цілу її промову подаємо на іншім місці. Тут треба лише зазначити, що в ній був виразно зазначений національно-політичний характер голодової катастрофи України в межах Совітського Союзу, та в політичних відносинах Европи.

Уваги президента про виключно гуманітарний характер акції справи ані трохи не змінили. Енергійна промова генерального секретаря, д-ра Аменде про акцію допомоги голодній Україні була гідним завершенням першого дня Конгресу.

Міжнародня акція допомоги голодній Україні розпочалася. Її успіх залежить в першу чергу від самих українців. На голодовий фронт мусять бути поставлені найкращі національні сили.

М. Донько.

ПРОМОВА ПОС-КИ М. РУДНИЦЬКОЇ ПРО ГОЛОД НА КОНҐРЕСІ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ У БЕРНІ.

Є події в житті націй, в обличчю яких мовкнуть усі слова. Перед маєстатом трагедії, яку переживає ось тепер український нарід у Совітській Україні блідне всякий опис.

Коли я не вважаючи на це забираю тут слово, то не на те, щоб описувати жахливе положення наших братів з того боку кордону, але на те, щоби в першій мірі від імени українського народу зложити Президії конґресу глибоку і щиру подяку за те, що вона піддала цю справу до прилюдної дискусії. Дякую панові президентові Вільфанові, що він у своїй вступній промові згадав про велику голодову катастрофу на Україні. Також почуваємося до особливої вдячности панові ґенеральному секретарові, д-рові Аменде, за його дотеперішню акцію та за його знаменитий меморіял, яким він розворушив громадську опінію для нашої справи. Запевняю Вас, шановні панове, що український нарід не забуде Вам того, що в важкій хвилині найшов у Вас зрозуміння і піддержку.

Ще друга причина спонукує мене забрати тут слово. На мою думку, коли ця справа найшлася на порядку наших нарад, ми не сміємо нічого промовчувати, нічого недоговорювати. Ми не сміємо ставути в півдорозі, не сміємо вдоволитися половиною правди. Ми мусимо сказати правду цілу. Мусимо найти відвагу, щоби говорити не лише про наслідки, але й про причини катастрофи. Ми мусимо ці причини перед цілим світом без обиняків назвати правдивим іменем та їх найгостріше напятнувати.

Бо прошу, шановного панства, теперішня голодова катастрофа на Радянщині, яка потягнула вже міліонові жертви в людях, і яка погрожує ще більшими жертвами надходячою зимою, ця катастрофа не є наслідком елементарних нещасть, як було 1922 року. Це не наслід посухи, саранчі чи інших катаклізмів, супроти яких людина є безборонна. Ні, країну природних багатств, країну молоком і медом текучу, що була шпіхліром Европи, довела до її теперішнього стану невідповідальна і злочинна більшовицька державна господарка.

Господарська політика більшовиків, божевільні експерименти колективізації рільництва, рабівницько-кольонізаційна господарка, що в користь московської метрополії забирає окупованій країні навіть найпотрібніше для нуждениого животіння. Господарська політика, яка рік річно вивозить з України міліони тон збіжа для прохарчування Московщини, промислових центрів, червоної армії, кадрів ГПУ та для демпінгового експорту. Є це політика російського червоного імперіялізму, який свідомо і пляново прямує до фізичного винищення українського народу.

Ми мусимо також мати відвагу ще про одну справу ясно сказати. Про неймовірне, нечуване становище офіційного політичного світа до голоду та терору на Україні. Саме тепер ми є свідками заключення пактів приязні і неаґресії та торговельних договорів, яких предметом є це криваве українське збіже. Відповідальні державні мужі прижмурюють очі на те, що там діється і твердять, що вони не можуть мішатися до внутрішніх справ чужої держави. Вони вичікують спокійно кінця більшовицького експерименту. Чи знають вони, як виглядають ці „внутрішні справи"? Трупи по вулицях, з голоду опухлі і ранами окалічені діти, переповнені тюрми ГПУ, людоїдство. Чи знають вони напр., що при будові Балтійсько-Біломорського каналу згинуло двіста тисяч українських селян? Чи знають вони, що в останніх місяцях розстрілюють навіть визначних українських комуністів, а інших доводять до самогубства, тому що залишається їм лише ця одинока форма протесту проти визиску України. І до всього цього мовчить офиційний світ! Що гірше: Старий віджилий демократ і пацифіст одної великої европейської культурної держави, яка гордиться тим, що на своїх прапорах виписала гасла свободи, братерства і рівности приймає з рук товариша Ворошилова рангу полковника червоної армії і на основі потемкінінських сіл, які йому там показали, заявляє пан Еріо, або радше „товариш командир Еріо", що на Україні все в порядку та що нема там ніякого голоду.

Ствержую з вдоволенням, що в противенстві до становища офіційного політичного світу ми найшли на цім конгресі зрозуміння і співчуття. Надіємося, що конгрес прийме відповідні резолюції і звернеться з апелем до цілого цивілізованого світу та не допустить, щоби людство обтяжувало своє сумління страшною співвідповідальністю за злочини червоної російської диктатури на Україні.

Розправа за вбивство Голувка.

Другий день розправи.

(Від нашого кореспондента.)

БУВ ЧЛЕНОМ ОУН, ЧИ НЕ БУВ?

У другому дні розправи, як ми вже вчора подали в телефонограмі, зізнавав третій обвинувачений **Я. Барановський.** Він твердив, що до ОУН належав лише тому, щоби паралізувати діяльність тієї організації, хоч знав, що це велика відповідальність. Хоч його викинули з ОУН, він далі контактувався з членами О. У. Н. на приказ поліції, за посередництвом Марусі Федусевичівни. Відношення між підсудним і членами ОУН було „товариське". Коссак належав в ОУН до опозиції, та його за це не викинули. Підсудний впевнив був Коссака, що втягне Березинського до ОУН, бо хотів із ним і опісля стрічатися.

ДО ПРАГИ НА ПРИКАЗ ПОЛІЦІЇ.

В Празі був підсудний двічі від 1929—31 р. на приказ поліції і на пашпорт, виданий нею. Мав там бути на зїзді ОУН, одначе зїзд не відбувся. Стрінув там Сеника і йому сказав, що хоче записатися на техніку. Тоді Сеник згадав, що кружляють поголоски, що я „всипав" атентат на Східні Торги. Тому запитав, що є на ділі і за що я приїхав до Праги. Яку я мав посаду та що тут роблю. Тоді я відмовив йому виясненъ. За якийсь час були би докази і справа притихлаб. Знову в 1931 р. був у травні в Празі, але на приказ ради. Івахова.

Прок.: Але чомуж ви ради. Івахова не знали?

Бар.: Через Чеховського. В Празі я знищив пашпорт, щоби хто не відкрив.

ПАРТІЙНИЙ СУД.

Прок.: Чи вас судив суд УВО в Празі за Сеника в 1929 р. і як це ви вияснете? Якжеж не-члена судили?! Отже ви були членом?! **Бар.:** Ні! Мене не судили, лише Антона Стефанишина за його поїздку до більшовиків по вибуховий матеріял, а я був лише свідком. **Прок.:** Отже що хвилини зміняєте зізнання, з обвинуваченого робитеся свідком. **Бар.:** Венц осоідзіл. мен... **Прок.:** Отже знову вас осудили — а ви були свідок? **Бар.:** Стефанишина осудили, а з ним і мене „за спілку". **Прок.:** На яку кару? **Бар.** За кару не було згадки. Лише „осудили". **Прок.:** А в 1931 р. — ви знову поїхали до тих самих людей? **Бар.** не відповідає. **Прок.:** Промовтеж! **Бар.:** Я з нікким не стрічався, лише зі шурином. **Прок.:** І тому ви знищили пашпорт! А ви думаєте, що ті „підозріння" не прийшли до краю?... І ви далі контактуєтеся зі Сайкевичем, Гнатевичем, Коссаком і т. д., отже з проводом? **Бар.:** Зустрічатися може кожний. **Прок.:** А між довіря Коссака?! А поясніть нам! Ви писали до ком. Чеховського заклеєні листи чи картки? **Бар.:** Писав ледви один раз картку. **Прокур.:** Вашим почерком письма? **Бар.:** Трішечки зміненим. **Прок.:** А коли ви були в каварні Штіцера останній раз? **Бар.:** На місяць перед убивством ком. Чеховського.

ЧИ ЗНАЛИ ПРО ЗВЯЗКИ З ПОЛІЦІЄЮ.

Прок.: А чи інші члени не знали про ваші зустрічі в Штіцера? **Бар.:** Може й знали, бо сідили мене пок. Березинський і Гибрусевичівна. **Прок.:** А Березинський був визначним членом УВО? **Бар.:** Так! Бо добре неді мною законспірувався. **Прок.:** А Березинський знав про ваші „підозріння"? **Бар.:** Мабуть не знав, бо контактувався зі мною. **Прок.:** А чи не є це доказ, що ви були в сердечніших взаєминах з УВО, як з поліцією? Ви-ж дістали від Огродника револьвер і про це повідомляєте ком. Чеховського, який його ть не оглядає та боїться доторкнутись, хоч ви мали його в течці. Це було вже аж 29. листопада 1931 р. Деж це було? **Бар.:** У Штіцера. **Прок.:** А колиж ви виділися з городським старостою Галясом. У серпні і в вересні. — То чомуж ви не звернулися до Галяса? **Бар.:** Йомуж це говорив ком. Чеховський. **Прок.:** Таж була призначена вам нагорода і тому слід було піти туди.

ПРО НАПАДИ НЕ ХОТІВ ЗНАТИ.

Прок.: Ви знали від Гнатова про напади? **Бар.:** Я не хотів про те нічого знати. **Прок.:** Ви позичали револьвер, а чи знали навіщо? **Бар.:** Ні! **Прок.:** Алеж Гнатів сказав вам, що потребує. **Бар.:** не відповідає. **Прок.:** А розмовляли про напад на почту в Трускавці? **Бар.:** не відповідає. **Прок.:** Таж у слідстві ви зізнали зразу, що підозрівали, що револьвер йде на „роботу". **Бар.:** Це були лише здогади. **Прок.:** А чи ви були щирі в цій справі з Чеховським? **Бар.:** Так! **Прок.:** А чи ви сказали що револьвер маєте від Березинського? **Бар.:** Ні! Я вважав це дрібницею. Я лише завважив, що маю револьвер. **Прок.:** Ну! То така ваша щирість. **Бар.:** Я повинен був сказати! Отже мабуть і сказав. Далі я сказав, що револьвер позичив „Криськові". **Прок.:** А чомуж ви не говорили Галясові за револьвер? **Бар.:** Бо я тоді нічого не здогадувався. **Прок.:** Ви пізнали Гнатова на мості — а чи бачили його в 1929 р.? **Бар.:** Він приїхав на суд у справі нападу на почту в Східниці. **Прок.:** Ви були в Дрогобичі. Чи тоді брали участь у громадянському житті? Чи не брали ви участи в справі допомоги безробітним? **Бар.:** Ні! **Прок.:** А о. Сапруна не знаєте, якому ви написали „хрунь"? **Бар.:** Так — приватно! За дружину!

У ПЕРЕХРЕСНОМУ ВОГНІ ПИТАНЬ ОБОРОНЦІВ.

Обор. д-р Шурлей: Ви сказали, що відчуваєте ненависть до УВО! Завіщо? **Бар.:** Бо через них стратив декілька років. **Д-р Шурлей:** Вас викинули з УВО? Яким актом? **Бар.:** Не було ніякого акту, лише ослаблення контакту. **Д-р Шурлей:** Алеж, що іншого ослаблення („розлюзнення"), а що інше викинення. **Бар.:** Я довідався припадково від З. Книша підчас свого побуту в Празі в 1929 р. **Д-р Шурлей:** А якжеж це було зі судом? **Бар.:** Мене переслухали і видали заочний присуд. **Д-р Шурлей:** А чи про присуд повідомляється членів? **Бар.:** Так! **Обор.:** А якжеж була можлива така сердечна звязь зі „шпіонами" ОУН? Адже Сайкевич по приїзді до краю йде просто до вас! **Бар.:** Він прийшов нарушуючи приказ ОУН? **Обор.:** Отже і Коссак вам не вірив? **Бар.:** Ні! Це була опозиція. **Обор.:** Чи та опозиція була поза обсягом ОУН? **Бар.:** Формально співпрацювала, але фактично ні. **Обор.:** А якіж на це факти? **Бар.:** Терор, на який не годилась команда ОУН. **Обор.:** А якже ви знаєте, що була заборона? **Бар.:** Від Коссака. **Обор.:** Чи в розмові о ради. Івахови и врешті ви згадували йому, що ви є конфідент? **Бар.:** Так! **Обор.:** Якжеж це було зі заявою Гнатевича вашій дружині? **Бар.** не може вияснити.

Обор. д-р І. Рогуцький: Ви дали револьвер Л. Криськові несвідомо, не знаючи, до чого він може бути призначений? А пощо-ж ви мельдували Чеховському, коли це така невинна річ? **Бар.:** Бо я так сердечно жив з ком. Чеховським, що говорив йому про все. **Д-р Рогуцький:** Чи ви були з ком. Чеховським сердечні так аж до кінця? **Бар.:** При кінці ні, бо він обіцяв, що допоможе мені здобути посаду, а заки я дістану посаду, буде платити по 200 зол. місячно, а опісля ні до осягнення

посади не допоміг та належні мені гроші перестав виплачувати, так що я не мав з чого жити. Я на тачу поведінку ком. Чеховського жалувався ком. Білевичеві. Також ком. Чеховський казав мені підписувати квити „ін бляпко“, щоби опісля вставляти вищі суми. **Д-р Рогуцький:** А ви про це жалувалися щойно по смерти ком. Чеховського? **Бар.:** Ні, ще на два місяці перед смертю ком. Чеховського. **Д-р Рогуцький:** А хто вам дав гроші до Праги, як ви їхали на зїзд ОУН? **Бар.:** Гроші на поїздку до Праги дав радн. Івахів. **Д-р Рогуцький:** Якщо ви дали вістку ком. Чеховському, що група Гнатова напевно вбила пок. Т. Голувка, то чому його не арештували? **Бар.:** Через непорозуміння! Його групу за скоро арештували і тому пропали докази. **Д-р Рогуцький:** Як? Адже ком. Чех. знав від вас, що ця група доконала вбивства? **Бар.:** Так, але їх за скоро арештували. **Д-р Рогуцький:** Ви писали „ґрипс“ до жінки і думали, що про це ніхто не буде знати? А він ось тут. Скажіть мені, як ви могли таке писати в ґрипсі: „Нігди не дайом можносьці витлумачиць сен. Цо їм сен стало і в яким целю то робйон. Не єстем здольни згадноць. Сом две концепціє: альбо хцон упец на тем печень і скомпромітовать організацієн, тлумачонц єдночесьне себе альбо вропст зе мне зробіць козла офярнего, чего у ніх рувнеж не купіць“. Хто то „вони“. **Бар.:** Поліція. **Д-р Рогуцький:** Щож то значить, що з вас хочуть зробити „жертвенного козла? **Бар.:** То ясне! **Д-р Рогуцький:** Так! То напевно ясне! Але чому поліція мала себе „тлумачиць“? **Бар.:** Тому, що мене арештовано. (Сміх на салі).

ЧИ РЕД. ЛУЖНИЦЬКИЙ НА СЛУЖБІ ПОЛІЦІЇ?

Обор. д-р Шухевич: Чи ви сказали, що політичними конфідентами були д-р Лужницький і Диденко. Деж ви це ствердили?

Бар.: Я це ствердив. Д-р Гр. Лужницький давав політичні інформації ком. Чеховському.

Д-р Шухевич: Ви при тім були?

Бар.: Ні! Але мені про це говорив ком. Чеховський. Я про це особисто нічого не знаю, лише повторяю слова ком. Чеховського.

ЗА 1.500 ЗОЛ.

Д-р Шухевич: Чи правда, що на день або два дні перед убивством посла Т. Голувка ви були в Дрогобиччині та їхали фіякром до недалекої місцевости біля Дрогобича? **Бар.:** Ні! Це було щойно другого дня по вбивстві! **Д-р Шухевич** (піднесеним голосом): Ні! **Це було перед убивством Голувка. А чи по вбивстві ви за винагородою 1.500 зол. не зобовязалися віднайти Зенона Коссака, ставляючи одночасно умовину поліції, щоби вона згладила зі світа Марусю Федусевичівну, бо вона може вас здеконспірувати?**

Предсідник: Ухиляю те питання тому, що його розглядатиметься ще пізніше.

Обор. д-р Шухевич: Ви зізнали, що в справі нападу на поштовий амбулянс під Бібркою ви видали З. Книша, Максимюка та Дацишина?

Бар. не відповідає.

Обор. д-р Шухевич: Чи правдою є, що в 1928 р. крайова команда вибрала вас на референта експропріяційного відділу? **Бар.:** Це неправда. **Д-р Шухевич:** В 1928 р. унаслідок „палатної революції“ ви з Кравцівом поїхали до Праги перед революційний трибунал? **Бар.:** Так. **Д-р Шухевич:** А в весною 1929 р. ви знову були в Празі як свідок у справі проти Антона Стефанишина за його комуністичні ухили? **Бар.:** Так. **Д-р Шухевич:** А на вас не видано присуду, не виключено з ОУН? **Бар.** не відповідає. **Д-р Шухевич:** Чи знаєте, коли відбувся конгрес ОУН? **Бар.:** Так у 1929 р. **Д-р Шухевич:** А чи ви не одержали з цього конгресу картки з привітом та підписами усіх членів? **Бар.:** Не пригадую собі. **Д-р Шухевич:** А опісля ви віддали цю картку радн. Івахові та й заденунціювали ось-так усіх учасників конгресу, які сидять уже, засуджені по 4 роки в тюрмі? **Бар.** не відповідає. **Д-р Шухевич:** Чи по процесі 12-ох Головінський усунувся від проводу, а займався веденням автобусового підприємства? **Бар.:** Так! **Д-р Шухевич:** А чи правда, що він у 1930 р. знову брав активну участь в організації? **Бар.:** Так! **Д-р Шухевич:** І ви повідомили про те радн. Івахова та ком. Чеховського і посередньо причинилися до смерти Головінського?

Бар.: Ні.

ХТО ОРГАНІЗУВАВ ЗАМАХ НА СХ. ТОРГИ.

Д-р Ст. Шухевич: Хтож організував атентат на Східні Торги у 1929 р.? **Бар.:** Сеник! **Д-р Шухевич:** Ні! Неправда. Коли на основі ваших знань організував Попадюк і лише в останній хвилині не міг вивязатися зі свого завдання, то ви підняхся організувати цей атентат. **Бар.** не відповідає. **Д-р Шухевич:** Ось як! Ви організували як член ОУН атентат на Східні Торги й одночасно повідомляли про те ком. Чеховського. Якже це називається? **Бар.** мовчить мов заклятий.

Такі драматичні моменти пересувались підчас нинішньої розправи. І цікаво, що підс. Барановський виказав надто велику память, бо пригадував собі навіть день, годину і розмови в подробицях, а тут на питання оборонців мовчав. Не диво, що його оборонець низкою питань намагався видобути від підсудного зізнання, що він будучи конфідентом поліції, сповняв лише „обовязек обивательскі обовйонзка обронци панства“, щоби себе зреабілітувати перед польською суспільністю.

Означе цілої низки питань предсідника, прокуратора й оборонців не виснили ні трохи неясної справи з арештом револьверів від підсудного до „литки“ Гнатова перед убивством Голувка та сенсаційного повороту до рук підсудного і продажі. Далі не виснено дволичної гри підсудного до часу його теперішнього побуту в арештах.

Після вичерпання питань оборонців відчитали знавці-лікарі оречення про причину смерти посла Т. Голувка і на тому перервано розправу до пятниці до год. 9. вранці.

* * *

СПРАВА ЛУЖНИЦЬКОГО ТА „НОВИЙ ЧАС“.

„Новий Час“ пише про справу д-ра Гр. Лужницького таке: „Вкінці зазначуємо, що д-р Гр. Лужницький, про якого Барановський зізнав, що він був конфідентом поліції є членом нашої Редакції. Склалося так, що перед кількома днями тов. Лужницький виїхав до Відня на відпустку і вертає щойно на другий тиждень. Через те він, не знаючи нічого про зізнання Барановського, не може на них зреагувати“.

—o—

ЗА „СВЄНТО ГУЦУЛЬЩИЗНИ“.

В середу почалася в Коломиї перед судом присяглих розправа у звязку зі „Свєнтом Гуцульщизни“, яке відбулося в червні 1933 р. Акт обвинувачує Юрія Никорака (студента державної школи будови машин і електротехніки в Познані), що в Косові 14. червня причепив до орієнтаційної таблиці напроти староства відозву ОУН, що взивала до бойкоту тієї імпрези. Акт обвинувачення твердить, що Никорак признався до розповсюднювання летючок разом із Ольгою Максимюк і Марією Кацук. Летючки дала йому невідома панночка. Потім обвинувачений змінив зізнання і сказав, що це якийсь невідомий чоловік звербував його до акції проти „Свєнта Гуцульщизни“, а летючки дав йому також невідомий чоловік після виявлення гасла „Буркут“. Тепер названі та Дмитро Мартинюк відповідають перед судом за злочин державної зради з § 97. (чинна участь в ОУН).

НАГЛИЙ СУД В СОКАЛІ.

В пятницю 22. вересня ц. р. починається в Сокалі наглий суд над 3 молодими українськими селянами з Поздимира, сокальського повіту, а то: Фельком Здрілем, Ільком Шевчуком і Микитою Бучком, обвинуваченим о намагане убивство на тлі політичнім на особі громадського секретаря Клима Царика з Поздимира.

Розправа відбудеться на місци в Сокалі перед виїздним трибуналом львівського окружного суду в складі суддів: Яголзінський (предсідник), Мединський і Міхалє. Обвинувачує прокуратор Мінасович.

Оборону підсудних, яким грозить кара смерти, обняли адвокати: посол д-р Степан Біляк і д-р Лев Хоминський зі Сокаля.

Розправа потреває 2—3 дні.

ПІЛСУДСЬКИЙ ВЕРНУВСЯ ДО ВАРШАВИ.

Пілсудський вернувся в четвер рано зі Заліщик до Варшави. На двірці витали його представники військової та цивільної влади.

МІНІСТР БЕК У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 21. 9. ПАТ. В 18. год. мін. Бека приняв на авдієнції премієр Даладіє. На Ке д' Орсей видали в честь мін. Бека бенкет. Видали комунікат про балачку мін. Бека з міністром закордонних справ Бонкуром. У комунікаті сказано, що оба міністри обговорювали справи, які тепер цікавлять Польщу та Францію. Оба міністри згідні щодо того, що треба піддержувати справи наддунайських держав. Висловили вдоволення з положення на сході Европи, спричиненого пактом неагресії між Польщею та СРСР.

ПОДАТКИ В НАТУРІ.

Міністерство скарбу розіслало до всіх скарбових урядів інструкцію в справі приймання чинитьб в натурі на сплату деяких залеглих податків та участи в меліораційних коштах. На основі предложеної податником посвідки і виповненого відповідно надавчого бляпкету каса скарбового уряду зачислить суму вартости чинитьби в натурі на рахунок залеглих податків. Евентуальна надвишка при такій реалізації чинитьби не може бути звернена ґотівкою, але буде зачислена на рахунок дальших податків.

РАДА 4-х У НІМЕЧЧИНІ.

У Нойдек, літній Гінденбурговій резиденції, відбулися наради. Зачувати, що устійнили віддати керму державних справ раді 4-х: Гітлерові, Муратові, ген. Бльомберґові та мін. Шмітові.

МІН. САЙМОН У ПАРИЖІ ТА ЖЕНЕВІ.

ЛЬОНДОН, 21. 9. ПАТ. Міністр закордонних справ Саймон поїде з державним підсекретарем Еденом до Парижа, а відтак до Женеви на сесію Ліги Націй. В Парижі повідомить французький уряд про становище англійського кабінету до французьких зумсь. Балачки ті не матимуть урядового характеру. В поінформованих колах заперечують навсь останні розмови на тему розброєння довели до конфлікту. В тих колах думають, що ключ розмов є в руках Італії, яка завдяки влештенім взаєминам із Німеччиною може впливати на неї.

НІМЦІ ПРО ПОЛЬСЬКО-РАДЯНСЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ.

„Фосіше Цтґ.“ обговорюючи польську закордонну політику, стверджує, що зближення до Радянщини є тільки вислідом того, що інтереси Франції у східній Европі сконцентрувалися тепер не в Польщі, але в Чехословаччині. Польща, почуваючись безборонною супроти „можливости німецької інвазії на Поморі“, змінила свою орієнтацію в напрямі східному і шукає опори в Радянщині. Однак згаданий часопис ставить нову польсько-радянську приязнь під знаком питання, заявляючи, що натиск зі сходу не міг би бути для Польщі ніколи так грізний, як розкладовий вплив більшовиків на польське громадянство.

КАБІНЕТОВА КРІЗА В АВСТРІЇ.

Новий кабінет.

ВІДЕНЬ, 21. 9. ПАТ. Пізною ніччю розійшлася вістка у Відні про кабінетну крізу у звязку з непорозуміннями між сел. союзом і Гаймвероп. Канцл. Дольфус явився у президента республики та зясував йому плян реконструкції кабінету. Президент висловив довіря Дольфусові та доручив йому створити новий кабінет, у якого склад увійшли би не представники партій, а визначні особи.

ВІДЕНЬ, 21. 9. ПАТ. Около год. 10.30 уконституувався новий уряд. Нові міністри зложили вже присягу на руки президента Мікляса. Кабінет складається з канцлера й 7 міністрів та 5 держ. секретарів. Уступили: віцеканцлер Вінклер, міністр нац. оборони Воґуен, держ. секретарі Шуммі й Бахінґер (сел. партія). Воґуена іменували президентом австрійських державних залізниць. У склад кабінету не війшли чинні шефи політичних партій. Тому теж, як зазначує офіціяльний комунікат, уступили оба провідники партії Воґуен і Вінклер. Міністри, які досі мають парл. мандати, зложать їх у найближчих днях.

ВІДЕНЬ, 21. 9. ПАТ. „Райхпост“ пише, що канц. Дольфус поробив висновки з контроверсій, які останніми часами мали місце між Гаймвероюі Сел. Союзом. Головною прикметою є те, що Дольфус узяв у свої руки всю керму зовнішньої та внутрішньої політики й усю екзекутиву. Нові напрямні зясував Дольфус тому кілька днів у промові на зборах фронту батьківщини.

БІЛЬШОВИЦЬКО-ФРАНЦУСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ПАРИЖ, 21. 9. ПАТ. Вчора почалися французько-більшовицькі переговори в справі заключення торговельного пакту. Досі на перешкоді пакту були політичні причини. Часописи здогадуються, що переговори будуть спішні.

В. БРИТАНІЯ ПРОТИ КОНТРОЛІ ЗБРОЄНЬ.

ЛЬОНДОН, 21. 9. ПАТ. „Дейлі Геральд“ повідомляє, що кабінетова рада, яка рішить про становище Великої Британії в справі автоматичної контролі зброєнь, що її домагається Франція, має до опанування опір британської адміралції. Британські адмірали противляться навіть самій думці, що доки британської маринарки мали би підлягати чужій контролі. Франція згодилася би, що правда, на обмеження контролі до европейського континенту і виключення з неї В. Британії, але на те не згодиться ніколи Німеччина. В тій справі віцепремієр у поворотній дорозі до Льондону задержиться два дні в Парижі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КЕРМАНИЧ ДЛЯ ПЕРЕГОВОРІВ ІЗ СРСР.

ЛЬОНДОН, 21. 9. ПАТ. Президент Рузвельт іменував сен. Морґентава керманичем торговельних і кредитових переговорів із СРСР. Переговори ті матимуть теж значіння для справи визнання Злуч. Державами СРСР де юре.

Здогадуються, що уряд Злуч. Держав найдалі до 1. січня 1934 р. хоче визнати СРСР.

—o—

НОВИНКИ

— **Зима йде.** В ночі на 20. ц. м. впав сніг у гірських околицях дрогобицького й стрийського повіту. Верствою на 20 цм. грубости покриті поля й ліси в громадах Рибник, Кропивник, Орлове, Ямельниця, Підгородці, Крушельниця і ін. При низькій температурі сніг удержується дальше.

— **Зміни в трамваєвому русі у Львові.** У звязку з перебудовою трамваєвої лінії на вул. Городецькій на відтинку від костела св. Анни до вул. Бема аж до відкликання обмежено рух трамваєвих возів на вул. Городецькій. Остак: вул. Городецькою курсуватимуть вози лінії „5“ і „8“, зате вози лінії „2“ переїздитимуть із год. двірця алею марш. Фоша, , вул. Льва Сапіги, Коперника, Сасанького, Сикстуською, Леґіонів, пл. Марійською, пл. Галицькою, пл. Бернардинів.

линською, вул. Пілсудського, Зиблікевича, св. Софії, Дверніцького до Технічної Школи та з поворотом тими самими вулицями до гол. двірця.

— Політичний процес в Тернополі. Перед судом присяглих відбулася 18. і 19. ц. м. розправа проти 6 членів ОУН із скалатського повіту. В тій справі, як звідомляло свого часу „Діло", запав уже раз присуд і обвинувачені, а саме: гімназист Дмитро Гавришків з Константинівки, Мих. Гирка, 17-літн. парубок з Юзефівки, Адам Чорній, 21-літн. парубок з Михайлівки, Іван Галаган, 27-літн. секретар читальні „Просвіти" з Юзефівки, 28-літній Андрій Курило і 27-літній Лев Воробець з Юзефівки дістали кари по 2 до 7 років вязниці. Оборонець д-р Ладика вніс касацію і Найвищий Суд зніс присуд тернопільського суду. Обвинувачені з виїмком Гирки заперечили закиди обвинувачення, зате Гирка „сипав" своїх товаришів. Він, що на основі власних зізнань організував „пятки" і приготовляв замах на учителя Жуковського, виступив опісля з ОУН, змінив обряд і вступив до „Стшельца". Друга розправа скінчилася засудженням Галагана, Курила і Воробця кожного на один рік вязниці. Інших увільнено. Боронили д-р Ладика і д-р Брикович, а Гирку з уряду д-р Ґрос.

— На чотири роки вязниці засудив трибунал присяглих суддів в Бережанах Мик. Метанчука, 23-літн. парубка з Маркови пов. Підгайці, за поширювання летючок ОУН.

— Грабіжницький напад. На хату Герша Шпасера в Княжім (Коломийщина) нічю напали опришки, озброєні в револьвери та кріс. Від куль опришків були ранені: Герш Шпасер, ранений в живіт і ліву руку, та його брат, ранений в голову. Потім опришки взялися грабити, а що їм перешкоджували Сара і Шіфра Шпасер, побили їх прикладами револьверів і кріса. Тому що наліхав віз, опришки змогли забрати всього 132 зол. Опришки думали, що за ними гонить погоня, стали відстрілюватися та зранили одного свого товариша в живіт. Це 22-літній Іван Блясецький, селянин із Попельник. До шпиталю в Снятині відвезли ранених Герша й Менделя Шпасера та Блясецького. Мендель Шпасер помер.

— Знахорка спекла дитину. В Виленщині в селі Мілюцянах знахорка Мих. Шостакова лікувала 14-літню Влад. Лакошонек, хору на запалення шкіри. Вимастила її дігтем і підпікала вогнем. Потім на дошці всунула дівчину до горячої печі. Хоч дитина кричала, знахорка держала її в печі, щоби вереди відпали. Дівчина зомліла й померла. Поліція арештувала знахорку й маму дівчини.

— Згинув на шибениці. Вбивника Шляфової та її дочки Зиха повісили в Перемишлі, бо президент держави не покористувався правом ласки. Перед смертю Зих курив нервово папіроски та спитався прокуратора: „Чому пан зі свідками так мені прислужився. Побачимося ще колись із паном прокуратором коло небесних воріт."

— Гоголеві комедії як чеські звукозвики. З чеських газет довідуємося, що Гоголів „Ревізор" уже зфільмований як чеський звуковик. Ролю ревізора відтворив Власта Буріян. Тепер приготовляють до накручування другу Гоголеву комедію, „Одружіння".

— Пиво зменшило пияцтво. В ріжних повітах стейту Ню Йорк, як повідомляють з Америки, замітний упадок пияцтва, від коли впровадили закони продажу пива. Бутлегери майже цілковито втратили бизнес і горівки продають мало. Від часу впровадження продажі пива стейтова рада для контролі напитків дозволила отверту продажу і пиварні не сміють заслонювати своїх бар, ані примикати входових дверей. Через те пиятика втратила свою таємничість, а як хто пє, робить це отверто. Повіт Нассав, на полудні від Ню Йорку, виказує велике зменшення злочину від часу знесення заборони на продажу пива, а головно змаліло число автомобілевих випадків від того, що автами керу...

— Втеча жидівочки до монастиря. В липні ц. р. втікла з дому родичів у Холмі 18-літня Сура Байла Ротгольц, що від довшого часу хотіла змінити віроісповідання. А що не мала ще скінчених 18 років, ні в одному з місцевих монастирів не хотіли її приняти. Родичі дівчини довідалися, що донька схоронилася до одного монастиря у Львові, і тому звернулися до львівської прокуратури за інтервенцією. Справою занявся поліційний слідчий виділ, а що поліція не має доступу до монастирів, звернулася з запитом до митрополитальної курії. Перед кількома днями поліція дістала відповідь, що Ротгольцівна перебуває справді в одному із львівських монастирів. Ротгольцівна заявляє, що дома били її за намір вихреститися, особливо знущався над нею брат Самуель. В котрому монастирі вона находиться, не сказано. В листопаді вона скінчить 18 літ і може власновільно рішати про свою долю.

— Штучні блискавки. Шведський професор Гаральд Норіндер вибрав собі на предмет дослідів явища грому та блискавки. На цьогорічнім зїзді шведських пожежників в Упсалі мав він виклад про свої останні спостереження. Він створив собі спеціяльні інструменти, що дозволяють йому приглядатися блискавкам та рухам електричної струї у своїм інституті. Норіндер уміє теж витворювати штучні блискавки з напругою 300.000 вольт і сподівається, що небавом зможе витворювати електричні удари на півтретя міліона вольт. Він придумав теж громозводи, що обезсилюють дуже сильні громи. Норіндер піддав проект, щоби величезні дерева зрізувати його громами.

— Новий французький університет. У Ніцці заклали новий університет. Його керманичем є відомий поет, член Французької Академії Поль Валері. Зимою будуть відбуватися на цьому університеті курси французької історії, культури і мови для чужинців. Інші курси будуть присвячені французькій, італійській і еспанській літературі, а взагалі мистецтву та культурі середземноморських країв. Крім цього плянують ще цілу низку викладів, які придадуть університетові характер інтернаціонального духового осередка. Професорами будуть французи та чужинці.

— Тунель понад Гадсон. Нюйорська портова влада затвердила намірений плян федеральної адміністрації прилюдних робіт дати позичку 37.500.000 дол. на побудування нового тунелю з Ню Йорку до стейту Ню Джерзи попід ріку Гадсон. Новий тунель має йти в околиці 39 вулиці в Ню Йорку до Віговкен, Н. Дж. Його будова має тревати 4 роки і дасть зарібок 4.000 людям. Найперше покличуть до виладження плянів яких 100 інжинірів, а щойно опісля покличеться постепенно інших робітників. До праці мають приступити вже на днях. Тунель має мати дві туби і буде разом коштувати 75 міліонів дол. Наперед збудують одну тубу, а щойно пізніше приступлять до другої.

З судової салі.

ЗАСУД ЗА ПРОПОВІДЬ У СПРАВІ ПЛЕБІСЦИТУ

Прокуратура окружного суду в Перемишлі обвинуватила о. *Андрія Пшепюрського*, гр.-кат. пароха у Старові, мостиського повіту за проступок з арт. 170 к. к. за те, що підчас проповіди в церкві у Черневі, мостиського повіту, мав дня 19. лютого ц. р. сказати слова: „Поляки прямують всякими способами до винародовлення українського народу через заснування польських шкіл, а коли в народі впаде дух, то український нарід перестане істнувати". Наведений арт. 170 к. к. постановляє, що хто публично розповсюднює фальшиві вісти, які можуть викликати публичний неспокій, той підпадає карі арешту до 2 літ. Це обвинувачення оперла прокуратура на зізнаннях місцевих учительок-польок, які були присутні в церкві підчас цієї проповіди.

На основі цього обвинувачення відбулася проти о. А. Пшепюрського карна розправа перед городським судом у Мостиськах в днях 6. липня, 29. серпня і 18. вересня ц. р. Розправу вів гор. суддя *Матвіяс*, боронив посол д-р *Степан Біляк*, адвокат у Городку.

На розправі переслухано 9 свідків, з котрих 6 не пригадувало собі, щоби о. Пшепюрський сказав слова, наведені в акті обвинувачення, 1 свідок під присягою виключив рішуче повищий вислів о. Пшепюрського, а лише один свідок, учителька-полька Кароліна Ходай, зізнала, що о. Пшепюрський сказав слова: „через польську школу паде український дух, а коли дух упаде, то український нарід перестане істнувати. Поляки знають, що роблять".

Оборонець д-р Біляк доказував, що зізнання цього свідка в порівнанні із зізнаннями 7 інших свідків не є вірогідні. Зрештою, якби навіть о. Пшепюрський ужив слів, наведених свідком Ходаївною, то нема в них знамен прост. з арт. 170. к. к., бо нема в них ніякої фальшивої вістки, яка могла би викликати неспокій.

Обговорюючи зміст проповіди о. Пшепюрського, оборонець д-р Біляк зацитував ціле оречення Найвищого Суду у Варшаві з 2. травня 1933 р. (ч. 4. К. 221/33), яке каже, що „критика поведінки уряду в промові чи в процесі, хоч дуже гостра, але удержана в межах річевих аргументів, коли не прямує до того, щоби в демагогічний спосіб підірвати авторитет влади, — а також, коли вона не є простою неґацією пошанування влади, — є допустима і не може бути уважана за каригідний проступок".

Суддя, покликуючись на зізнання св. Ходаївної, визнав о. Пшепюрського винуватим проступку з арт. 170 к. к. і засудив його на 1 тиждень арешту із припиненням виконання кари на *день арешту* із припиненням виконання кари на два роки.

—o—

СПОРТ.

ОГНІСКО (ЯРОСЛАВ) — УКРАЇНА

Змагання цих дружин за вхід до Окружної Ліги відбудуться в неділю 24. ц. м. в год. 13.15 на грищі Погоні перед сенаційною стрічею „Висла (Краків) — Погонь. Україна виступить зі Скреготою на середині нападу і тому змагання заповідаються дуже цікаво.

ОГОЛОШЕННЯ

Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10 За редакцію відповідає Олександер Костик.